

Expunere de motive

Prezenta propunere legislativă are ca obiectiv de reglementare creșterea responsabilității aleșilor locali față de nevoile cetățenilor care le-au acordat votul precum și stoparea fenomenului de absentism și neimplicare în treburile comunității.

O democrație nu poate funcționa adecvat în absența implicării politice a cetățenilor. Legitimitatea și calitatea unui regim politic sunt adesea judecate după gradul de implicare a cetățenilor în procesul politic.

Democrația a fost definită în mod diferit pe parcursul timpului. În cea mai mare parte a istoriei intelectuale a democrației, termenul a avut o conotație negativă. Abia în secolul al XX-lea democrația devine un termen respectabil, clamat deopotrivă de stânga și dreapta politică. Democrația anticilor era, în esență, un regim politic participativ. În schimb, concepția modernă despre democrație pune accentul pe reprezentare și guvernarea indirectă, pe responsabilitatea aleșilor față de alegători. De aceea, democrația modernă este, în principal, o democrație reprezentativă.

În ciuda importanței alegerilor electorale, participarea politică nu poate fi redusă la vot. Modelul receptiv al democrației extinde noțiunea de participare politică dincolo de simplul act al exprimării unui vot. Prin urmare, studiile privind acțiunea politică a indivizilor sau grupurilor au inclus și alte comportamente care sunt analizate sub eticheta de participare politică. În literatura de specialitate, prin sintagma participare politică, sunt desemnate cel mai adesea acele acțiuni prin care indivizii sau grupurile, încearcă să-și apere și promoveze interesele în sfera politică. Aceasta este în esență conceptualizarea participării, ca încercare de influență.

ROMANIA

Definiția clasică e oferită de Verba și Nie (1972, p. 2, apud. Teorell, 2006): „participarea politică se referă la acele acțiuni ale cetățenilor privați prin care (...) se încearcă influențarea guvernanților, fie prin afectarea alegerii personalului guvernamental, fie prin afectarea alegerilor făcute de personalul guvernamental”.

Această definiție domină și astăzi studiile participării politice și stă la baza unor cercetări internaționale de referință, extinse din anii 1970 (Barnes & Kaase, 1979; Verba et al., 1978) până în anii 1990 (Parry & Moyser, 1994; Verba et al., 1995). Prezența acestei definiții în majoritatea manualelor și dicționarelor din domeniul științelor sociale și politice, confirmă popularitatea acestei concepții a participării politice în mediul academic actual (Teorell, 2006).

Participarea, ca modalitate de influență, extinde semnificativ sfera de acțiune politică a cetățenilor într-o democrație. Astfel, față de modelul elitist al democrației, definiția prezentată mai sus, permite indivizilor să-și exprime preferințele nu doar asupra alegerii guvernanților ci și asupra politicilor publice adoptate de politicieni. Prin urmare, participarea politică devine un act instrumental prin care cetățenii încearcă să facă sistemul politic mai receptiv la voința lor (Teorell, 2006). Potrivit lui Verba (Verba, 1996, apud Teorell, 2006, p. 789) *„participarea este un mecanism de reprezentare, un mijloc prin care guvernanții sunt informați despre preferințele și nevoile publicului și sunt impulsionați să răspundă acelor preferințe și nevoi.”* Cu alte cuvinte, receptivitatea sistemului politic față de preferințele cetățenilor este chestiunea esențială din punct de vedere normativ pe care participarea politică încearcă să o rezolve în cadrul acestui model al democrației (Teorell, 2006). *

Conceptualizarea participării politice ca încercare de influență, are în centrul său ideea receptivității guvernanților față de preferințele și nevoile cetățenilor. Mecanismele de participare prin care relația cetățean-autorități poate fi mediată, merg dincolo de actul votării și activitatea de campanie.

ROMANIA

Acestea cuprind o varietate de activități convenționale sau de protest ce pot duce la o mai mare receptivitate din partea autorităților și la o mai bună apărare și promovare a intereselor cetățenilor. Astfel, participarea politică constă în acele acțiuni care au un efect indirect, prin încercările de a influența guvernanții, asupra deciziilor și rezultatelor acestor decizii concretizate în politici publice.

Evoluția politică în România ultimilor ani, a evidențiat o scădere masivă a interesului cetățenilor față de luarea deciziilor, fapt demonstrat de prezența scăzută la vot.

Acest fapt, a condus la scăderea legitimității aleșilor, cu consecințe grave asupra încrederii în instituțiile statului, fenomen care trebuie stopat cât mai rapid.

În concret, prin această inițiativă legislativă se intenționează crearea posibilității cetățenilor de a participa la luarea deciziilor politice, începând de la a vota nu o listă propusă de partide, ci de a vota, conform conștiinței și criteriilor proprii, anumite persoane propuse de formațiunile politice.

În acest moment, partidele propun liste pentru alegerea consiliilor locale, județene sau Consiliul General al municipiului București, în baza unor criterii strict politice.

Practic, alegatorul nu are posibilitatea de a vota o persoană, pentru anumite calități pe care le apreciază, cum ar fi că aceasta este un bun gospodar sau prin raportare la rezultatele obținute în activitatea profesională etc., ci este nevoit să aleagă candidații aflați pe o listă propusă de către un partid politic, adică persoane impuse sub o formă sau alta, uneori lipsite de orice expertiză în domeniu, care nu de fiecare dată se bucură de un istoric personal sau profesional corespunzător unor astfel de funcții sau demnități.

Această metodă de selectare a candidaților, conduce la ideea tot mai des întâlnită în rândurile alegătorilor, conform căreia sunt supuși unei manipulări și la convingerea că votul lor nu face diferența, fapt care îi determină pe aceștia să-și exprime dreptul de vot, prin neparticipare.

O analiza a votantului român realizează și Alina Mungiu-Pippidi într-una din secțiunile cărții sale *Politica după comunism (2002)*. Analizele din capitolul „Votantul

ROMANIA

român. De la raționament la preferință politică," se bazează în principal, pe o cercetare longitudinală, folosind un eșantion panel în două valuri, la începutul și la sfârșitul campaniei electorale de la alegerile generale din 2000. Autoarea își propune creionarea unui portret al alegătorului român, de la mecanismele gândirii politice la identitatea politică și preferințele politice ale votanților.

Autorul sus-menționat, susține că modelul explicativ principal al preferinței politice în România este cel cunoscut în psihologia politică drept modelul „impresie dominantă.”

Potrivit acestui model „ideologia și programele politice contează foarte puțin sau deloc. Ce are importanță este imaginea candidatului sau partidului, iar aceasta nu e o cumulare de impresii, ci o impresie dominantă formată la un moment dat și utilizată fără actualizări, dacă nu Intervin împrejurări excepționale” (Mungiu-Pippidi, 2002, p. 117).

Prin prezentul proiect legislativ, se conferă alegătorului posibilitatea de a opta atât pentru partid cât și pentru o persoana anume.

Un astfel de sistem va consolida legătura între alegator și ales. Primul, va avea și reprezentarea la nivel de persoană a celui pe care l-a ales, care îl reprezintă și nu numai partidul politic, iar cel de al doilea, va avea responsabilitatea directă a votului pe care l-a primit.

Totodată, acest tip de vot va putea crește performanța partidelor și mai ales a organizațiilor teritoriale.

INIȚIATORI:

1. DEPUTAT GEORGE NICOLAE SIMION

2. DEPUTAT DUMITRU FLUCUȘ

LISTA

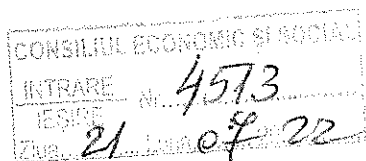
Suținătorilor propunerii legislative - „Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 115 din 19 mai 2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali”

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	SIMION GEORGE NICOLAE	AUR	
2	DUMITRU FLUCUȘ	AUR	
3	SUCU SEBASTIEN	AUR	
4	VOLOȘTEAȘI BOGDAN	AUR	
5	SCRIPNIC LILIAN	AUR	
6	STOICA CIPRIAN TITI	A.U.R.	
7	COLEȘA IULIE ALIN	AUR	
8	MITREA DUMITRIANA	AUR	
9	TATIASĂ DAN	AUR	
10	DĂMUREANU RINCO	AUR	
11.	ACATRINEI DOREL	AUR	
12.	IVĂNUTĂ CRISTIAN	AUR	
13	ABȘTEANU MIHAILA	AUR	
14.	VITUS SIVIU PAUNESCU	AUR	

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative - „Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 115 din 19 mai 2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali”

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15	Enechi Reizez	AUR	
16	Badiu Georget	AUR	
17	CHELAȘU MIRCEA	UD	
18	GIANINA ȘERBAN	AUR	
19	MATEESCU Ioan	AUR	
20	AȘRIAN CĂTĂNĂ	AUR	
21	RECENFI BUDOCHIU	AUR	
22	RODICA BOANEA	ACR	
23	DORINEZ COSTINA	AUR	
24	BUSUIOC Andrei	AUR	
25	CIOBANEȘU VICTORIAN - RICA	ACR	
26	ȘARNEAȘU Felicea	AUR	
27	IONUȚ NEAGU	AUR	

PARLAMENTUL ROMANIEI

CAMERA DEPUTATILOR

SENAT

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 115 din 19 mai 2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali,

Parlamentul României adopta prezenta lege:

Articolul I. Legea nr. 115 din 19 mai 2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 20 mai 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și completează după cum urmează:

1. La articolul 49, după alineatul (1), se introduce un nou alineat (1¹) care va avea următorul cuprins:

“(1¹) Partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale sau organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri pot propune câte o listă de candidați în fiecare circumscripție electorală pentru consiliul local și pentru consiliul județean, evidențiind candidații în ordinea alfabetică a numelui.”

2. Alineatele (1), (2), (3), (4) și (5) ale articolului 58, se modifică și vor avea următorul cuprins:

“(1) Buletinul de vot este format din mai multe file. Pe paginile interioare ale buletinului de vot se imprimă patrulete în număr suficient pentru a cuprinde toți candidații

ROMANIA

propuși de partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale sau organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, respectiv toți candidații independenți, în ordinea alfabetică a numelui, așa fel încât ultima pagină să rămână albă pentru aplicarea ștampilei de control a secției de votare. Paginile buletinului de vot se numerotează. Buletinele de vot se capsează. "

"(2) Fiecare formațiune politică participantă la alegeri, are alocat pe buletinul de vot un patruleter în care sunt indicați candidații, în ordine alfabetică a numelui, fiecare în câte un patruleter distinct.

Patruleterele se imprimă paralel între ele, se numerotează, începând cu primul patruleter a primei pagini interioare, care primește numărul de ordine 1, corespunzând primului candidat, în ordinea alfabetică a numelui, continuând cu următorul patruleter care primește numărul de ordine 2, corespunzând celui de al doilea candidat în ordinea alfabetică a numelui, numerotarea continuând până la ultimul patruleter/candidat. Modelul buletinului de vot este prevăzut în Anexa 1."

"(3) În unghiul din partea stângă sus a patruleterului fiecărei formațiuni politice se imprimă denumirea partidului politic, alianței politice, alianței electorale sau a organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri și care a propus candidatul ori, după caz, mențiunea "Candidat independent", în unghiul din partea dreaptă sus se imprimă semnul electoral, iar în centru, se imprimă patruleterele cu numele și prenumele candidatului."

"(4) Se elimină."

3. Alineatul 6 al articolului 85, se modifică și va avea următorul cuprins:

"(6) Alegătorii votează separat, în cabine închise, aplicând ștampila cu mențiunea "VOTAT" în patruleterul care cuprinde numele candidatului pe care îl votează."

4. La articolul 85, după alineatul (6) se introduce un nou alineat (6¹), care va avea următorul cuprins:

"(6¹) Pentru alegerea consiliului local, consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București, fiecare alegător va aplica ștampila cu mențiunea "VOTAT" în patruleterul care cuprinde numele candidatului pe care îl votează."

5. Litera f) a alineatului (1) a articolului 93, se modifică și va avea următorul cuprins:

"f) citește cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin de vot, numele și prenumele candidaților care au fost votați și partidul politic, alianța politică și alianța electorală sau organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri și care

ROMANIA

I-a propus sau, după caz, numele și prenumele candidatului independent ori numele și prenumele candidatului pentru funcția de primar sau numele și prenumele candidatului pentru funcția de președinte al consiliului județean care a fost votat și arată buletinul de vot celor prezenți; buletinele de vot deschise sunt selectate în funcție de consiliul local, consiliul județean sau, după caz, în funcție de Consiliul General al Municipiului București și în funcție de primar, președinte al consiliului județean ori, după caz, de primar general al municipiului București, sunt așezate în funcție de partide politice, alianțe politice, alianțe electorale sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale și de candidați independenți și sunt numărate și legate separat;

6. Litera g) a alineatului (1) a articolului 93, se modifică și va avea următorul cuprins:

"g) se consemnează rezultatul votului în tabele separate pentru consiliul local, pentru consiliul județean, pentru primar, respectiv pentru președintele consiliului județean și pentru fiecare partid politic, alianța politică și alianța electorală sau organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale și candidat independent care participă la alegeri, consemnându-se rezultatul votului în ordinea descrescătoare a numărului de voturi obținute de fiecare candidat. Rezultatul votului este consemnat de către un membru al biroului electoral al secției de votare, desemnat de președinte; dacă la consemnarea rezultatelor sunt prezenți și candidați, aceștia au dreptul să întocmească și ei un tabel; în cazul municipiului București, se întocmește și un tabel distinct pentru Consiliul General al Municipiului București, precum și unul pentru primarul general al municipiului București."

7. Alineatul 2 al articolului 98 se modifică și va avea următorul cuprins:

"(2) În acest scop, biroul electoral de circumscripție consemnează, pe întreaga circumscripție, separat pentru fiecare listă de candidați sau candidați independenți, numărul de voturi obținute, pentru fiecare candidat în parte. În cazul în care, pe lista unui partid politic, alianța politică și alianța electorală sau organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale sunt două sau mai multe persoane care au obținut un număr egal de voturi, atribuirea mandatelor acestor persoane va fi decisă de formațiunea care i-a propus."

8. La articolul 100, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, (1¹), care va avea următorul cuprins:

"(1¹) Pentru stabilirea pragului pentru fiecare partid politic, alianță politică și alianță electorală sau organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, numărul voturilor valabil exprimate pentru fiecare dintre formațiunile politice se obține prin însumarea voturilor valabil exprimate obținute de fiecare candidat propus de acestea."

9. Alineatul (22) al articolul 100, se modifică și va avea următorul cuprins:

“(22) Atribuirea mandatelor se face de către biroul electoral de circumscripție în ordinea numărului de voturi obținute de fiecare candidat și începe cu lista de candidați pentru care au fost exprimate cele mai multe voturi.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților

Președintele Senatului

Anexa nr. 1

Model buletin de vot

Formațiune politică	Siglă
1. Nume Prenume	
2. Nume Prenume	
3. Nume Prenume	
4. Nume Prenume	
5. Nume Prenume	
6. Nume Prenume	
7. Nume Prenume	

Formațiune politică	Siglă
8. Nume Prenume	
9. Nume Prenume	
10. Nume Prenume	
11. Nume Prenume	
12. Nume Prenume	
13. Nume Prenume	
14. Nume Prenume	